

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

200

LET MUZEJNICTVÍ

1814 OPAVA 1817 BRNO 1818 PRAHA

**PROGRAM
LEDEN – ÚNOR – BŘEZEN 2016**

<i>Nové výstavy</i>	4–7
Magičtí Lucemburkové	
Můj svět	
Čas dětství a her	
Krása a tajemství starého Nizozemí	
<i>Probíhající výstavy</i>	8–9
Franz Josef Museum	
Neklidné století	
Abeceda literatury	
Krajinou Slezska	
<i>Akce</i>	10–11
Workshop k 70. výročí Slezského ústavu	
Víkend ve znamení retra	
<i>Doprovodné a edukační programy</i>	12–14
<i>Důležité informace</i>	15
<i>Mapa, informace, tiráž</i>	16

Vážení a milí návštěvníci,

rok utekl jako voda, a proto mi dovoluje ohlédnout se na chvíli zpět a připomenout, co se nám během uplynulých dvanácti měsíců podařilo. V první řadě jsme úspěšně dokončili pětiletý výzkumný projekt, který mapoval dění ve Slezsku od středověku až do roku 1989. Velmi intenzivně jsme začali pracovat na obnově zchátralého Blücherova paláce, jehož osud nám není lhostejný a děláme maximum pro to, aby se nám tuto významnou kulturní památku podařilo zachránit. Pozornost jsme věnovali také hledání vhodných depozitárních prostor pro téměř dva a půl milionu sbírkových předmětů. A samozřejmě jsme pro Vás připravili mnoho výstav a kulturních akcí. Co chystáme na příští rok?

Už na jeho začátku se můžete těšit na výstavu o Lucemburcích, kterou společně s Opavskou kulturní organizací a Společností MARIE z.s. připravujeme v Domě umění. V Historické výstavní budově budete mít možnost zhlédnout výstavu věnovanou období bezstarostného dětství a v Památníku Petra Bezruče Vás seznámíme s historií starých holandských tisků. S výstavou Neklidné století se na konci ledna rozloučíme netradiční akcí v retro stylu a nebudou chybět ani unikáty měsíce, v jejichž prezentaci v Historické výstavní budově budeme i nadále pokračovat.

A protože tento zpravodaj vychází ještě v roce 2015, ráda bych Vám poděkovala za přízeň, kterou jste našemu muzeu v tomto roce věnovali, a do nového roku Vám všem přeji mnoho štěstí, zdraví, úspěchů v osobním i pracovním životě. My uděláme vše pro to, abyste i v příštím roce našli ve Slezském zemském muzeu zábavu a poznání a strávili zde mnoho příjemných chvil.

Jana Horáková
ředitelka

MAGIČTÍ LUCEMBURKOVÉ

13. 1. – 28. 2. 2016

Dům umění, Pekařská 12, Opava

Vernisáž 12. 1. 2016 v 17.00 hodin

Co všechno přinesla vláda Lucemburků v českých zemích? Jak významný byl tento panovnický rod a kteří z jeho členů dosáhli největších úspěchů? Nejen na tyto otázky přinese odpovědi výstava věnovaná jedné z nejlivnějších královských dynastií naší historie.

Vláda Lucemburků v českých zemích se datuje mezi léta 1310–1437. Během této relativně krátké doby se zasloužili o to, že se země Koruny české staly centrem Evropy a byly považovány za jedny z nejrozvinutějších a politicky nejmocnějších zemí střední Evropy. V éře jejich vlády se stavěly nové budovy, prohlubovalo se bohatství království a podporoval růst kulturní úrovně celé tehdejší společnosti. A tak nelze přehlédnout fakt, že někteří panovníci tohoto rodu jsou velebeni dodnes. Vždyť vítězem celonárodní ankety Největší Čech se stal Karel IV.

Poznejte osudy známých i méně známých Lucemburků na pokračování úspěšné výstavy pořádané původně Společností MARIE z.s. Díky spolupráci naší instituce s Opavskou kulturní organizací a Společností MARIE z.s. máte nyní i vy možnost navštívit „Magické Lucemburky“ u nás v Opavě. K vidění budou například sochy známého sochaře Igora Kitzbergera, dřevěné modely impozantních českých středověkých staveb nebo vzácné repliky svatováclavské koruny a koruny Svaté říše římské, tzv. císařské koruny, zpracované mistrem šperkařem Jiřím Urbanem.

K výstavě bude připraven bohatý doprovodný program.

MŮJ SVĚT

23. 2. – 9. 3. 2016

Historická výstavní budova

Vernisáž 22. 2. 2016 v 17.00 hodin

Výstava oceněných fotografií 8. ročníku celonárodní fotosoutěže MŮJ SVĚT, vyhlášené od roku 2007 Charitou Opava pro zaměstnance, dobrovolníky a klienty charit z celé České republiky, bude i v letošním roce zahájena v Historické výstavní budově Slezského zemského muzea.

Záštitu nad touto soutěží převzal významný fotograf prof. Jindřich Štreit, který je také vedoucím odborné komise vybírající vítězné snímky. Během dosavadních sedmi ročníků přišly do fotosoutěže již téměř dva tisíce fotografií zobrazujících cenný autentický pohled na sociální práci. Snímky zachycují nejen problémy, utrpení či nemoci, ale především láskyplnou pomoc a naději.

Letošní 8. ročník fotosoutěže, v němž se představí oceněné fotografie ze tří kategorií pod názvy Portrét, Život kolem nás a Jak to vidím já, probíhá již potřetí ve spolupráci s firmou ASEKOL.

ČAS DĚTSTVÍ A HER

2. 3. – 30. 8. 2016

 Historická výstavní budova

Vernisáž 1. 3. 2016 v 17.00 hodin

Kdo si hraje, nezlobí. Zavzpomínejte společně s námi na bezstarostné období dětství a navštivte novou výstavu v Historické výstavní budově.

Výstava je tematicky rozdělena do tří částí. První nese název **Pohádkové putování** a je zaměřena především na dětské návštěvníky. Skrze literaturu a divadlo jim představíme pohádkový svět princezen, vodníků, čertů a jiných postav provázejících pohádkovou tvorbu od nepaměti. Kouzelné bytosti budou prezentovány nejen pohádkovými knihami a ilustracemi známých i méně známých výtvarníků, ale ve velké míře také loutkami.

Jak si hrají zvířátka? Druhá část výstavy – **Zvířata a jejich děti** – vám přiblíží mláďata nejrůznějších druhů zvířat. Nejpočetněji budou zastoupena mláďata obratlovců, především savců. Návštěvníkům přiblížíme nejen jejich biologický vývoj, ale dozví se též, jak se správně chovat k mláďatům nalezeným v přírodě, a seznámí se i s činností některých institucí, které jim pomáhají.

Závěrečná část výstavy s titulem **Když přiletěl čáp** vám nabídne pohled na život dítěte v období od 19. století až po 70. léta 20. století. Vystavené předměty seznámí návštěvníky s rituály spojenými s narozením dítěte, křtem i obdobím šestinedělí, jež byly praktikovány v lidovém prostředí. Nebudou chybět doklady vztahující se k životu dětí ve společnosti šlechtické, měšťanské, venkovské, ale také v dobách nedávno minulých.

K výstavě bude připraven bohatý doprovodný program včetně dětského koutku a atraktivních edukačních programů.

KRÁSA A TAJEMSTVÍ STARÉHO NIZOZEMÍ

STARÉ TISKY ZE SBÍREK SLEZSKÉHO ZEMSKÉHO MUZEA

16. 3. – 20. 9. 2016

 Památník Petra Bezruče

Vernisáž 15. 3. 2016 v 17.00 hodin

Pro přehlídce známých i méně známých slezských spisovatelů vás tentokrát provedeme světem zahraniční literatury a odhalíme vám krásu a tajemství nedalekého Nizozemska.

Pro Nizozemí je 16.–18. století epochou důležitou nejen z hlediska politického: země je jednou z nejdůležitějších koloniálních mocností světa a současně regionem mimořádně vyspělé vědecké a umělecké kultury. Rozvoj věd a umění dosvědčují staré tisky – díla beletristická i nauková, romány i cestopisy, historické práce i teologická pojednání, spisy věnované fyzice a chemii i poznávání mimoevropských zemí.

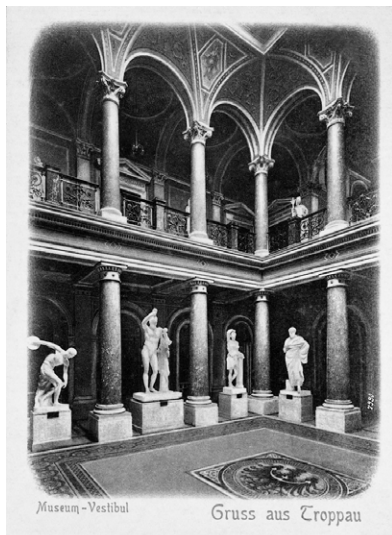
Výstava nabídne ke zhlédnutí bohatství nizozemských tisků ze sbírek Slezského zemského muzea. Návštěvníkovi představí knihy s působivými ilustracemi, které doplňují díla soudobého malířství, grafiky a předměty uměleckého řemesla.

FRANZ JOSEF MUSEUM

120 LET OD OTEVŘENÍ VÝSTAVNÍ BUDOVOY

27. 10. 2015 – 4. 1. 2016

 Historická výstavní budova

Výstava je pořádána u příležitosti 120 let od okamžiku, kdy bylo v prostorách Historické výstavní budovy návštěvníkům poprvé nabídnuto poučení, estetický a emotivní zážitek a inspirace, jež jedinečným způsobem zprostředkovávají muzejní sbírky. Stalo se tak zejména přičiněním Slezské obchodní a živnostenské komory, která reagovala na všeobecný pokles úrovně tradiční uměleckořemeslné tvorby (zapřičiněný nástupem tovární výroby) založením umělecko-průmyslového muzea. To mělo nejen shromažďovat hodnotná díla, ale též inspirovat k následování umu starých mistrů. Protože se prostory opavské Hlášky, které byly pro tyto účely zvoleny, staly brzy nedostatečnými, přistoupila komora k výstavbě muzejní budovy.

V roce 1895 se tak opavským návštěvníkům poprvé otevřely dveře instituce nesoucí jméno Muzeum císaře Františka Josefa pro umění a řemesla. Naše výstava nabízí návštěvníkům sondu do minulosti výstavní budovy i muzea, které pod tímto názvem fungovalo až do roku 1921 a v jehož stopách pak pokračovalo dnešní Slezské zemské muzeum.

NEKLIDNÉ STOLETÍ

2. 9. 2015 – 31. 1. 2016

 Historická výstavní budova

Výstava, prezentující Slezsko ve 20. století z mnoha úhlů pohledu, vás zavede zpátky do doby, kdy se lidé museli vypořádat se dvěma válkami, nástupem komunismu, obdobím normalizace i sametovou revolucí. Přiblíží vám nejen osudové okamžiky, které se na území Slezska udály, ale také každodennost všedního života.

K vidění jsou jednak zajímavé předměty ze sbírek Slezského zemského muzea, jednak zápůjčky z partnerských institucí a samozřejmě také exponáty, které nám někteří z vás věnovali na tzv. Sběrných dnech.

ABECEDA LITERATURY

16. 9. 2015 – 29. 2. 2016

 Památník Petra Bezruče

Koho můžeme zařadit vedle Petra Bezruče nebo Joy Adamsonové mezi přední osobnosti slezského literárního života? A jak se podařilo těmto autorům uchovat literární obraz zdejšího kraje příštím generacím?

Odpovědi na tyto otázky se dozvíte na výstavě věnované významným slezským autorům. Ať už to byli učitelé, novináři, nebo úředníci, všichni měli jeden společný cíl – reagovat na zkušenosti své domoviny a předat tento odkaz dalším pokolením. Do jaké míry se jim to skutečně povedlo, se můžete přesvědčit v Památníku Petra Bezruče.

KRAJINOU SLEZSKA

2. 4. 2015 – 1. 3. 2016

 Arboretum Nový Dvůr

Pokud vás zajímá, jak se měnila slezská krajina ve 20. století, navštivte výstavu v Arboretu Nový Dvůr. Z ukázek vybraných druhů biotopů, dobových i současných fotografií jsme pro vás vybrali ty nejzajímavější příklady konkrétních změn.

Postupný rozvoj sídel a komunikací, změny spojené se zemědělstvím či lesním hospodářstvím nebo nástup a rozvoj průmyslu – to vše mělo za následek radikální proměnu slezské krajiny.

Výstava nabízí k vidění také ukázky hmyzu, minerálů a rostlin z depozitářů Slezského zemského muzea. Říši zvířat prezentují živočichové, které pro další generace uchoval legendární preparátor Vilém Borůvka.

Doprovodné edukační programy v Historické výstavní budově

Doprovodné edukační programy k části Příroda Slezska

ZNÁTE JE Z POHÁDEK

Oblíbený program v novém kabátku zábavnou herní formou přibližuje dětem živočišnou říši prostřednictvím zvířecích postavíček, které znají z pohádek.

Program je určen pro děti MŠ a žáky 1. a 2. ročníků ZŠ.

Časová náročnost: 45–60 minut

VZÁCNÍ SAVCI

V programu se návštěvníci dozvědí zajímavosti ze života vzácných a ohrožených savců. Neopomene však ani hojně zastoupené druhy, se kterými se můžeme v přírodě setkávat častěji.

Program je určen pro žáky 3. a vyšších ročníků ZŠ, studenty SŠ a skupiny zájemců z řad široké veřejnosti.

Časová náročnost: 60 minut

MALÝ VELKÝ SVĚT

Pojďte se blíže seznámit s nejpočetnější skupinou živočichů na planetě Zemi a s její nepostradatelnou úlohou v naší přírodě. V novém edukačním programu hraje hlavní roli hmyz.

Program je určen pro žáky 3. a vyšších ročníků ZŠ, studenty SŠ a skupiny zájemců z řad široké veřejnosti.

Časová náročnost: 60 minut

Z PTAČÍ PERSPEKTIVY

V novém programu nahlédneme do světa ptáků. Povíme si o jejich zvláštlostech a dovednostech, představíme si jednotlivé zástupce a jejich strategie.

Program je určen pro žáky 3. a vyšších ročníků ZŠ, studenty SŠ a skupiny zájemců z řad široké veřejnosti.

Časová náročnost: 60 minut

Doprovodné programy tematicky zaměřené na období zimního času

JAK TRÁVÍ ZIMU?

Víte, které živočichy můžete u nás potkat v zimě a kam se podělí ti ostatní? Tento program vysvětlí malým i velkým návštěvníkům různé způsoby, jak lze přežít zimu a jak může člověk živočichům při zimování pomáhat.

Program je určen pro všechny věkové kategorie.

Časová náročnost: 45–60 minut

Prosíme zájemce o včasnou rezervaci termínu vybraného programu u muzejní pedagožky Mgr. Andrey Kučové, tel.: 778 488 260, e-mail: kucova@szm.cz, www.szm.cz.

Doprovodné edukační programy k části Encyklopedie Slezska

ARCHEOLOGIE PRO NEJMENŠÍ ANEB ŠTĚTEČEK A MŮTYČKOU PROKOPEM SE ULÍČKOU

Malí účastníci se seznámí s pojmem archeologie a s prací archeologa. V rámci inovovaného programu si mohou zájemci vyzkoušet tuto práci na vlastní kůži hledáním předmětů v písku či skládáním keramických střepů.

Program je určen pro děti MŠ, žáky 1. a 2. ročníků ZŠ.

Časová náročnost: 45–60 minut

STRAVA NAŠICH PŘEDKŮ

V průběhu programu si s návštěvníky popovídáme o jídle našich předků, seznámíme se také se surovinami a způsoby přípravy pokrmů. Během zábavného programu bude na účastníky čekat rovněž ochutnávka některých dobových potravin.

Program určený pro žáky 6. až 9. ročníků ZŠ a studenty SŠ je k dispozici od 29. 2. 2016.

Časová náročnost: 45–60 minut

O ŘEMESLECH A CEŠÍCH VE SLEZSKU

Během inovovaného edukačního programu budou účastníkům objasněny pojmy jako řemeslo a cech. V rámci připraveného programu se seznámí s jejich vznikem a také se škálou řemesel provozovaných v Opavě.

Program je určen pro žáky 4. až 9. ročníků ZŠ, studenty SŠ a skupiny zájemců z řad široké veřejnosti.

Časová náročnost: 60 minut

Doprovodné edukační programy k výstavě Neklidné století

CO TO SLYŠÍM, CO TO JE? TO JSOU PŘECE HUDEBNÍ NÁSTROJE ANEB HUDEBNÍ NÁSTROJE A JEJICH ZVUKY

V rámci programu se děti seznámí se širokou škálou hudebních nástrojů a s jejich zvuky, poznají přístroje, které dříve sloužily k poslechu hudby, vyzkouší si zapisování not a založí si svou kapelu jako praví muzikanti.

Program je určen pro děti MŠ, žáky 1. a 2. ročníků, ale také pro žáky 3. až 5. ročníků ZŠ.

Časová náročnost: 45–60 minut

HRAČKY MÝCH RODIČŮ A PRARODIČŮ

Během převážně herního programu děti poznají hračky, s nimiž si v dětství hrála jejich maminka, tatínek, babička či dědeček. V rámci programu na děti čeká spousta dobových her a zábavy.

Program určený pro děti MŠ, žáky 1. a 2. ročníků a 3. až 5. ročníků ZŠ je k dispozici do 31. 1. 2016.

Časová náročnost: 45 minut

Program tematicky zaměřený na období Velikonoc

VELIKONOCE VE SLEZSKÉM ZEMSKÉM MUZEU

S dětmi si během programu povíme o svátcích jara a seznámíme se se symboly Velikonoc. V rámci programu si s malými i velkými účastníky ozdobíme velikonoční kraslice.

Program určený pro všechny věkové kategorie je k dispozici od 7. 3. 2016.

Časová náročnost: 45–60 minut

Prosíme zájemce o včasnou rezervaci termínu vybraného programu u muzejní pedagožky Bc. Pavly Slovákové, tel.: 778 527 823, e-mail: slovakova@szm.cz nebo pokladnahvb@szm.cz.

Doprovodné edukační programy v Památníku Petra Bezruče

ŽIVOT A DÍLO PETRA BEZRUČE

V rámci edukačního programu se žáci seznámí s nejdůležitějšími okamžiky Bezručova života a jeho literární tvorbou. Součástí programu je také poslech nahrávky rozhovoru Petra Bezruče s jeho sekretářkou Zdenkou Tomáškovou. Program je pojat jako komentovaná prohlídka a nabízí 2 varianty, základní verze – vhodná pro žáky ZŠ; rozšířená verze – vhodná pro SŠ a VŠ.

Novinkou od října 2015 je provádění školních skupin v dobovém kostýmu (představuje Dodu Demlovou – jednu z Bezručových múz). Po předchozí domluvě lze prohlídku doplnit o četbu básní z básnické sbírky Slezské písně nebo přednes básně Stuzkonoska modrá.

Časová náročnost: 45/90 minut (dle zvolené verze prohlídky)

SEMINÁŘ PRO ČEŠTINÁŘE

Každé první pondělí v měsíci v době od 14.00 do 15.00 hod. se v prostorách PPB koná seminář pro pedagogické pracovníky vyučující český jazyk a literaturu. Cílem semináře je seznámit pedagogy s edukační činností PPB, navázat spolupráci s vyučujícími, získat zpětnou vazbu a zdůraznit vzájemné propojení mezi školou a muzeem na vzdělávací bázi. Na seminář je nutno se předem objednat (stačí v uvedený den do 12.00 hod.). Maximální počet posluchačů je šest osob.

Časová náročnost: 60 minut

Doprovodný edukační program k výstavě Abeceda literatury

LETEM SVĚTEM SLEZSKOU LITERATUROU 20. STOLETÍ

Edukační program k výstavě Abeceda literatury seznámí žáky s literaturou českého Slezska v období 20. století. Součástí programu je pracovní list a odborný výklad k výstavě.

Program je vhodný pro žáky ZŠ, studenty SŠ a skupiny návštěvníků z řad široké veřejnosti.

Časová náročnost: 45–60 minut

Prosíme o včasnou rezervaci termínu vybraného programu u Bc. et Bc. Evy Schwanové, tel.: 553 625 024, mob.: 778 527 815; schwanova@szm.cz, www.szm.cz.

Historická výstavní budova

adresa: Komenského 10, Opava
tel.: 553 714 809, 604 393 778, e-mail: pokladnahvb@szm.cz
otevírací doba: po–ne 9.00–19.00 hod.
vstupné: 50/25 Kč, rodinné 110 Kč

Arboretum Nový Dvůr

adresa: Stěbořice – Nový Dvůr
tel.: 553 661 975
e-mail: arboretum@szm.cz
otevírací doba: říjen–březen denně 8.00–16.00 hod.
vstupné: 40/20 Kč, rodinné 90 Kč

Národní památník II. světové války

adresa: Hrabyně 192
tel.: 553 775 091, e-mail: pamatnik-valky@szm.cz
otevírací doba: leden–březen zavřeno
vstupné: 60/30 Kč, rodinné 130 Kč

Památník Petra Bezruče

adresa: Ostrožná 35, Opava
tel.: 553 625 024, e-mail: pamatnik-bezruce@szm.cz
otevírací doba: po–pá 8.00–12.00 hod., 13.00–16.00 hod.
vstupné: 20/10 Kč, rodinné 45 Kč

Areál čs. opevnění Hlučín-Darkovičky

adresa: Darkovičky, Hlučín
tel.: 595 051 110, e-mail: opevneni@szm.cz
otevírací doba: leden–březen pouze pro předem ohlášené návštěvy
poslední vstup 30 min. před uzavřením
vstupné: 40/20 Kč, rodinné 90 Kč

Srub Petra Bezruče

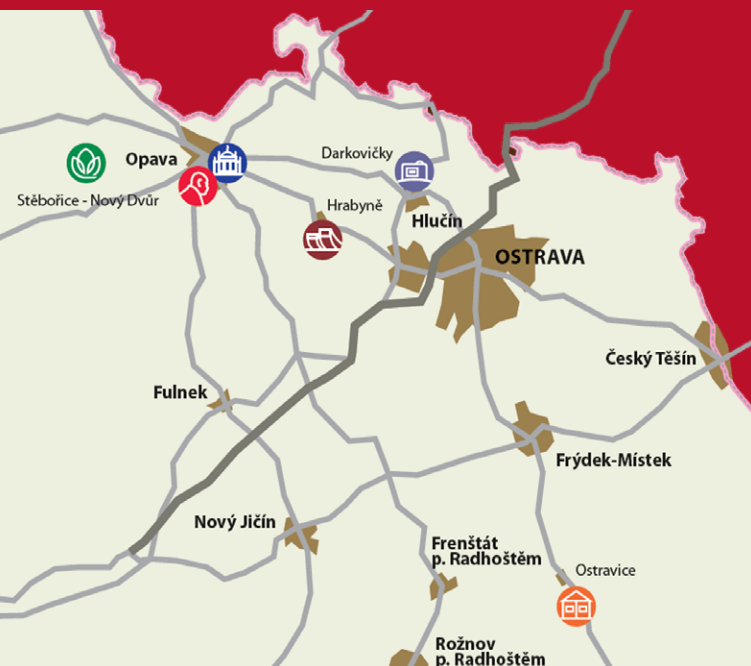
adresa: Ostravice 41
tel.: 732 974 060, e-mail: spb@szm.cz
otevírací doba: leden–březen pouze pro předem ohlášené návštěvy
vstupné: 20/10 Kč, rodinné 45 Kč

Knihovna Slezského zemského muzea

adresa: Tyršova 1, Opava
tel.: 553 622 060, e-mail: knihovna@szm.cz
otevírací doba: středa 12.00–15.30 hod.; čtvrtek 8.00–15.30 hod.

Muzejní obchod

V muzejním obchodě v Historické výstavní budově si můžete zakoupit upomínkové předměty na návštěvu muzea, netradiční dárky, knihy a další publikace související s muzeem a jeho sbírkami.
Více informací na <http://www.szm.cz/muzejni-obchod>

Vydává:

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM

Nádražní okruh 31, 746 01, Opava
tel./fax: 553 622 999
e-mail: szm@szm.cz
www.szm.cz

Náklad: 2 000 ks
Redakce: Romana Cieslarová
Fotografie: Fotoarchiv SZM,
Jiří Urban, Turnov (titulní strana, str. 4)
Renata Preissová (str. 5)
Grafický návrh: Martin Feikus
Realizace: Marie Svaková
Tisk: Tiskárna Kleinwachter
Změna programu vyhrazena
Uzávěrka 9. 12. 2015

